

Kristiansund
kommune

Kvartalsrapport finans- og gjeldsforvaltning

3. kvartal 2025

Innholdsfortegnelse

FINANSANALYSE.....	3
Likviditet og plasseringer	3
Låneportefølje	4
Renterisiko.....	7
Kredittrisiko	7
Likviditetsrisiko	7

FINANSANALYSE

Rammer og handlingsregler i finansreglementet skal forhindre vesentlig og uønsket finansiell risiko. Kommunen skal til enhver tid ha likviditet til å dekke løpende forpliktelser. Finansforvaltningen har som overordnet formål å sikre en rimelig avkastning samt stabile og lave netto finansieringskostnader for kommunens aktiviteter innenfor definerte risikorammer.

Rapporteringen er i samsvar med gjeldende finansreglement, vedtatt av Bystyret 21.11.2024.

Likviditet og plasseringer

Det er ikke avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet for kommunens innskuddsmidler eller lån. Det har ikke vært større endringer i kommunens risikoeksponering i de 3 første kvartaler i 2025.

Rentebetingelsene på kortsiktige lån var stabile gjennom 2024, men som vanlig økte rentenivået for kortsiktige lån før årsskiftet. Dette skyldes i stor grad økte påslag i forhold til referanserenten NIBOR (Norwegian Interbank Offered Rate) 3 måneder. Det høyere nivået holdt seg gjennom store deler av 1. kvartal 2025, men var svakt fallende. Gjennom 2. kvartal holdt rentenivået seg stabilt, men falt markant etter at Norges Bank noe overraskende reduserte styringsrenten med 0,25 prosentpoeng i møte 18. juni. Renter på korte lån falt ytterligere etter at Norges reduserte styringsrenten med nye 0,25 prosentpoeng i møte 18. september.

Rentebetingelsene for kommunens innskudd var stabile gjennom 2024. Referanserenten NIBOR 3 måneder har gjennomsnittlig vært lavere i de 3 første kvartalene i 2025 enn den var i 2024. Dette skyldes først og fremst de 2 kuttene i styringsrenten som Norges Bank har foretatt hittil i 2025.

Rammer og handlingsregler i finansreglementet skal forhindre vesentlig og uønsket finansiell risiko. Kommunen skal til enhver tid ha likviditet til å dekke løpende forpliktelser. Finansforvaltningen har som overordnet formål å sikre en rimelig avkastning samt stabile og lave netto finansieringskostnader for kommunens aktiviteter innenfor definerte risikorammer.

Rapporteringen er i samsvar med kommunens finansreglement. Dette ble vedtatt av bystyret i møte 21.11.2024, sak 121/24.

De bundne innskuddsmidlene er angitt fordi de er rentebærende med samme vilkår som kommunens bankavtale angir, men inngår ikke som kortsiktig og disponibel likviditet. Opptjente renter på skattetrekkskonto er driftsinntekt. Avkastningen på kommunens innskuddsmidler vurderes som tilfredsstillende. Avkastningen på innskuddsmidlene vil avhenge av rentenivået i markedet, etter som disse forrentes i tråd med referanserenten NIBOR 3 måneder pluss en margin.

Lån til finansiering av investeringer og utlån er også i 2025 opptatt i januar og plassert til forrentning i bank. Renter på innskudd i bank er fortsatt høyere enn kortsiktige lånerenter. Dermed vil det lønne seg for kommunen at lån opptas så tidlig som mulig og plasseres inntil midlene skal brukes. Betaling av årets budsjetterte avdrag i drift og eventuelle innfrielse av lån skjer i slutten av året.

Budsjetterte avdrag i drift for 2025 er 165,0 millioner kroner. Dette var 152,0 millioner kroner i 2024.

Den varslede og antatte rentenedgangen fra Norges Bank lot lenge vente på seg. Styringsrenten har vært fast på 4,50 % siden desember 2023. Mange trodde at det ville komme en reduksjon i mars 2025, men først og fremst på grunn av en høyere prisvekst enn antatt skjedde ikke det. Siden antok de fleste analytikerne at første rentereduksjon ville skje i september. Men Norges Banks komité for pengepolitikk og finansiell stabilitet besluttet på møtet 18. juni å sette styringsrenten ned fra 4,5 til 4,25 %. Det overrasket de fleste. De kortsiktige markedsrentene falt raskt som følge av reduksjonen i styringsrenten.

I møtet 18. september ble styringsrenten redusert med ytterligere 0,25 prosentpoeng til 4,00 %. Dermed ble også de kortsiktige markedsrentene redusert.

Vi benytter nå NIBOR 3 måneder som referanserente (benchmark) for kommunens innskuddsmidler. Etter som kommunen har innskuddsavtale basert på NIBOR 3 måneder pluss margin, vil kommunens innskuddsrenter ligge over referanserenten. Ved endringer i referanserenten vil kommunens innskuddsrenter bli påvirket umiddelbart, etter som referanserenten fastsettes hver virkedag. Kommunen har kun plassert likvide midler som bankinnskudd.

Det er ingen nevneverdig endring i risikoeksponering i løpet av årets 3 første kvartaler. Det er ingen avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finans- og gjeldsreglementet.

Innskuddsmidler i bank og fondsplasseringer

Beskrivelse	31.12.24	31.12.24	31.3.25	31.3.25	30.6.25	30.6.25	30.9.25	30.9.25
INNSKUDD HOS HOVEDBANKFORBINDELSE SPAREBANK 1 NORDMØRE:	Million kroner	Prosent	Million kroner	Prosent	Million kroner	Prosent	Million kroner	Prosent
Ulike driftskonti	374,4	77,6	646,5	87,9	688,8	87,5	568,4	86,2
Innskudd i andre banker	56,7	11,8	56,7	7,7	56,7	7,2	56,7	8,6
Samlet kortsiktig likviditet	431,1	89,4	703,2	95,6	745,5	94,7	625,1	94,8
Bundne midler hos hovedbank, eks. skattetrekkskonto	1,8	0,4	1,8	0,2	2,0	0,3	2,0	0,3
Hovedbank, skattetrekkskonto	49,4	10,2	30,4	4,1	39,6	5,0	32,5	4,9
Alle innskuddsmidler og fondsplasseringer	482,3	100,0	735,4	100,0	787,1	100,0	659,6	100,0

Beskrivelse	31.12.2024	31.3.2025	30.6.2025	30.9.2025
Avkastning siden 31.12.2023 (million kroner)	48,53	-	-	-
Avkastning siden 31.12.2023 (prosent) 1)	5,26	-	-	-
Avkastning benchmark siden 31.12.2023 (prosent) 1) 3)	4,72	-	-	-
Avkastning siden 31.12.2024 (million kroner)	-	10,34	20,43	29,58
Avkastning siden 31.12.2024 (prosent) 2)	-	5,06	5,08	5,08
Avkastning benchmark siden 31.12.2024 (prosent) 2) 3)	-	4,55	4,56	4,46
Bekreftelse på at alle plasseringer er gjort med = 20 % BIS vekt	Ja	Ja	Ja	Ja
Bekreftelse på enkelteksponering = 2 % av forvaltningskapital	Ja	Ja	Ja	Ja
Bekreftelse på fondseksponering = 5 % av forvaltningskapital	Uaktuelt	Uaktuelt	Uaktuelt	Uaktuelt
Bekreftelse på enkeltpapir = 12 måneders løpetid	Uaktuelt	Uaktuelt	Uaktuelt	Uaktuelt
Største tidsinnskudd (million kroner)	56,7	56,7	56,7	56,7
Største enkeltpapirplassering (million kroner)	0,0	0,0	0,0	0,0

1) Gjennomsnitt årsrente fra 31.12.2023

2) Gjennomsnitt årsrente fra 31.12.2024

3) Benchmark NIBOR 3 måneder

Låneportefølje

Lån til investeringer og utlån utenom startlån ble tatt opp med 658,6 millioner kroner i januar 2025. Det var som vedtatt i opprinnelig budsjett. I tråd med budsjettet ble det i februar 2025 tatt opp lån i Husbanken med 60,0 millioner kroner til videreutlån som startlån. Det er siden ikke foretatt nye vedtak om opptak av lån. Alle vedtatte låneopptak for 2025 er dermed gjennomført.

Endringer av lån med lange rentebindinger i løpet av årets 3 første kvartaler

Ett obligasjonslån pålydende 340 millioner kroner ble i mars konvertert til ett sertifikatlån med 3 måneders rentebinding. I juni ble ett sertifikatlån på 340 millioner kroner konvertert til ett obligasjonslån med rentebinding i 3 år. I september ble ett obligasjonslån pålydende 222 millioner kroner konvertert til ett sertifikatlån med 2 måneders rentebinding. I september ble ett sertifikatlån pålydende 340 millioner kroner konvertert til ett obligasjonslån med 4 års rentebinding. Opptak av kortsiktige og langsiktige lån foretas innenfor rammene som er vedtatt i kommunens finansreglement.

Utenom det som er beskrevet i forrige avsnitt fornyes kortsiktige lån etter hvert som låneperiodene utløper.

Løpetider for passiva fremgår i regnskapets Note 4f og Note 9, senest for 2024. Det er ikke vanlig å utarbeide slike oversikter flere ganger i året.

Vi benytter nå NIBOR 3 måneder som referanserente (benchmark) også for kommunens innlån. Dette stemmer mindre bra i forhold til lån med etablerte rentebindinger, men passer godt i forhold til kommunens sertifikatlån.

Det har ikke vært noen vesentlige endringer i risikoeksponering, gjenværende rentebinding og rentebetingelser i løpet av årets 3 første kvartaler. Dette er vurdert i forhold til kommunens økonomiske situasjon samt situasjonen i lånemarkedet og praksis gjennom flere år.

Det er ingen avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet.

Rentebytteavtaler

Rentebytteavtaler kan benyttes for å foreta lengre rentebinding med basis i lån som har kort rentebinding, fra 2 til 6 måneder. Dette er finansielle avtaler, ikke nye lån. Kommunens siste rentebytteavtale utløp i november 2022. Ingen nye rentebytteavtaler ble vurdert i løpet av årets 3 første kvartaler. Det er heller ingen planer om å etablere nye rentebytteavtaler med det første, men dette kan endre seg.

Andelen lån med rentebinding i mer enn ett år var 39,4 % per 31.12.2024. Ved utgangen av 1. kvartal 2025 var andelen sunket til 33,4 %. Nedgangen skyldes at de nye låneopptakene i 2025 har vært med kort rentebinding. Ved utgangen av 2. kvartal 2025 var andelen 34,0 %. Ved utgangen av 3. kvartal 2025 var andelen 33,4 %.

Den gjennomsnittlige renten på kommunens totale innlån var 4,05 % ved utgangen av 2024. Ved utgangen av 1. kvartal 2025 var den 4,24 %. Økningen skyldes først og fremst at ett 5 års lån fra 2020 med relativ lav rente utløp og ble erstattet med ett kortsiktig lån med høyere rente. Ved utgangen av 2. kvartal 2025 var den gjennomsnittlige renten på kommunens totale innlån 4,20 %. Ved utgangen av 3. kvartal 2025 var dette redusert til 4,05 %.

Kommunens lån med mindre enn ett års gjenstående rentebinding hadde ved utgangen av 2024 en gjennomsnittlig rente på 4,42 %. Ved utgangen av 1. kvartal 2025 var den 4,62 %, 4,63 % ved utgangen av 2. kvartal og 4,09 % ved utgangen av 3. kvartal. Dette inkluderer lån som har hatt rentebinding i mer enn ett år, men hvor det nå er mindre enn ett år igjen av rentebindingsperioden. Den betydelige reduksjonen i løpet av 3. kvartal skyldes delvis det generelt reduserte rentenivået for kortsiktige lån, men også i betydelig grad en rent teknisk forandring. Ett lån med 5 års rentebinding opptatt i september 2021 med lav rente (1,779 % årlig rente) har i september 2025 mindre enn ett år igjen av løpetiden. Dermed regnes dette lånet i resten av løpetiden som ett kortsiktig lån. Gjennomsnittsrenten for lånene med lang rentebinding går selvsagt tilsvarende opp. For den sammensatte låneporteføljen som kommunen har, er det derfor mest interessant å se porteføljen samlet og fokusere mindre på enkeltlån.

Dersom det generelle rentenivået endres med 1 prosentpoeng, vil virkningen isolert sett medføre at renteutgiftene endres med 47,3 millioner kroner på årsbasis, basert på lånevolumet per 30.9.2025. Dette indikerer imidlertid ikke en øyeblikkelig konsekvens for kommunens netto driftsresultat. Det skyldes blant annet at deler av lånegjelden har langsiktig rentebinding. For slike lån vil renteendring først slå ut når kontraktsperiodene utgår. Deler av lånegjelden er også knyttet opp mot kommunale eiendomsgebyrer, rentebærende utlån og rentekompensasjonsordninger. Disse komponentene vil bidra til å dempe nettoeffekten av renteendringer.

Kommunen har ingen avtaler om finansiell leasing.

Det er ikke avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet for kommunens lån. Kommunens låneportefølje forvaltes i henhold til finansreglementets punkt 7.

Ved låneopptak må det tas stilling til rentebindingsperiode. For å unngå at kommunen skal ta for stor renterisiko bør det velges ulike rentebindingsperioder. Dermed kan renterisikoen reduseres, og en unngår at for stor del av kommunens låneportefølje blir påvirket av kortsiktige svingninger eller endringer i rentenivå. Ved å tilpasse at lånene har spredte terminforfall og tidspunkt for renteendring vil både renterisiko og likviditetsrisiko bli redusert.

Ved utgangen av 3. kvartal 2025 hadde kommunen en andel lån med kort rentebinding på 52,2 %. Til sammenligning var andelen ved utgangen av 2. kvartal 2025 på 54,7 %, 1. kvartal 2025 på 61,9 % og 46,70 % ved utgangen av 2024. Andelen lån med kort rentebinding vil være lavest ved årsskiftet, når det betales avdrag og foretas ekstraordinære innfrielser i midten av desember.

Årsaken til valg av en stor andel lån med kort rentebinding er at rentenivået for slike lån stort sett er lavere enn lån med lang rentebinding. Budsjetterte rentekostnader bestemmer i realiteten hvilke muligheter en har for valg av lånetyper og rentebindingsperioder.

Tilbakeblikk på budsjetterte og regnskapsførte renter på lån i 2024

Kommunens renteutgifter ble i opprinnelig budsjett for 2024 vedtatt med 189,9 millioner kroner. Etter vedtatte endringer i løpet av året ble regulert budsjett redusert til 180,4 millioner kroner. Regnskapet viste at renteutgifter for 2024 ble 178,8 millioner kroner. Dette inkluderte effekten av byggelånsrenter.

Lånerenter og innskuddsrenter for hele 2025, budsjett og prognoser

Budsjetterte renteutgifter ble i opprinnelig budsjett for 2025 vedtatt med 193,9 millioner kroner. Prognose for hele 2025 viste i finansrapporten for 1. kvartal at regnskapet kunne bli cirka 9,0 millioner kroner høyere enn opprinnelig budsjettert. Dette skyldtes først og fremst at opprinnelig antatt rentereduksjon i mars ikke ble noe av. Derfor ble budsjettet økt med 9,0 millioner kroner til 202,9 millioner kroner. Som følge av rentereduksjoner for lån etter at Norges Bank reduserte styringsrenten i juni, ble det antatt at 5,0 millioner kroner av økningen i 1. kvartal kunne «tas tilbake». Dette er budsjettjustert ved bystyrets vedtak i oktober. Det vil si at budsjetterte renter på lån ble redusert fra 202,9 millioner kroner til 197,9 millioner kroner.

Etter utgangen av 3. kvartal 2025 ser det ut til at lånerentene kan bli cirka 1 million kroner lavere enn det sist regulerte budsjettet for 2025. Årsakene til at dette ikke kommer enda bedre ut etter Norges Banks rentekutt i september, er at det er kort tid igjen av året og dermed begrenset økonomisk virkning. I tillegg vil som regel kortsiktige lånerenter øke når rullerende lån skal passere årsskiftet. Opprinnelig anslag for byggelånsrenter 2025 på 2,5 millioner kroner legges fortsatt til grunn i prognosen.

Innskuddsrenter (bankrenter) var opprinnelig budsjettert med 23,0 millioner kroner for 2025. Prognose i finansrapporten for 1. kvartal 2025 medførte at budsjettet ble økt med 9,0 millioner kroner til 32,0 millioner kroner. Budsjettet er ikke endret etter dette. Ved utgangen av 3. kvartal 2025 er det inntektsført 29,6 millioner kroner. Likviditeten vil være fallende i resten av året, og rentenivået er redusert. Et forsiktig anslag er likevel at inntektsrentene kan bli cirka 3 millioner kroner bedre enn det regulerte budsjettet.

Innskuddsrenter endres på dagen om referanserenten endres. Renteendring på lån får endring først når hver låneperiode utløper.

Lån og rentebytteavtaler 1. periode

Beskrivelse	31.12.24	31.12.24	31.12.24	31.3.25	31.3.25	31.3.25
	Million kroner	Prosent	Durasjon	Million kroner	Prosent	Durasjon
Lån med pt (flytende) rente	375,0	9,3	10,28	428,6	9,0	10,49
Lån med NIBOR- basert rente og sertifikatlån	1 507,2	37,4	0,13	2 505,8	52,8	0,11
Lån med fast rente	2 147,9	53,3	1,73	1 807,0	38,1	1,77
Langsiktig gjeld eks. pensjonsforpliktelser	4 030,1	100,0	1,93	4 741,4	100,0	1,68

Beskrivelse	31.12.2024	31.3.2025
Effektiv rentekostnad siden 31.12.2023 (million kroner) 1)	178,8	-
Effektiv rentesats fra 2023 (prosent) 2)	4,14	-
Avkastning (kostnad) benchmark fra 2023 (prosent) 2) 4)	4,72	-
Effektiv rentekostnad siden 31.12.2024 (million kroner) 1)	-	50,1
Effektiv rentesats fra 2024 (prosent) 3)	-	4,34
Avkastning (kostnad) benchmark fra 2023 (prosent) 3) 4)	-	4,55
Antall løpende enkeltlån	27	30
Største enkeltlån (million kroner)	370	370

1) Fra driftsregnskapet, fratrullet byggelånsrenter.

2) Årsrente for løpende lån og rentebytteavtaler siden 31.12.2023

3) Årsrente for løpende lån og rentebytteavtaler siden 31.12.2024

4) Benchmark NIBOR 3 måneder

Lån og rentebytteavtaler 2. periode

Beskrivelse	30.6.25	30.6.25	30.6.25	30.9.25	30.9.25	30.9.25
	Million kroner	Prosent	Durasjon	Million kroner	Prosent	Durasjon
Lån med pt (flytende) rente	423,7	9,0	10,39	418,3	8,8	10,39
Lån med NIBOR- basert rente og sertifikatlån	2 165,8	45,7	0,10	2 047,8	43,3	0,10
Lån med fast rente	2 144,6	45,3	1,75	2 262,6	47,8	1,75
Langsiktig gjeld eks. pensjonsforpliktelser	4 734,1	100,0	1,77	4 728,7	100,0	1,80

Beskrivelse	30.6.2025	30.9.2025
Effektiv rentekostnad siden 31.12.2023 (million kroner) 1)	-	-
Effektiv rentesats fra 2023 (prosent) 2)	-	-
Avkastning (kostnad) benchmark fra 2023 (prosent) 2) 4)	-	-
Effektiv rentekostnad siden 31.12.2024 (million kroner) 1)	100,0	147,6
Effektiv rentesats fra 2024 (prosent) 3)	4,31	4,23
Avkastning (kostnad) benchmark fra 2023 (prosent) 3) 4)	4,56	4,46
Antall løpende enkeltlån	30	30
Største enkeltlån (million kroner)	370	370

1) Fra driftsregnskapet, fratrullet byggelånsrenter..

2) Årsrente for løpende lån og rentebytteavtaler siden 31.12.2023

3) Årsrente for løpende lån og rentebytteavtaler siden 31.12.2024

4) Benchmark NIBOR 3 måneder

Renterisiko

Kommunens innskuddsrenter er i nåværende og tidligere bankavtaler definert som et påslag til renten NIBOR 3 måneder. Siden 2012 har innskuddsrenten vært høyere enn kortsiktige lånerenter. Det har derfor medført en økonomisk gevinst å foreta tidlige låneopptak, før lånebeløpene er nødvendige til å finansiere investeringer, ved å la lånemidlene stå til forrentning i banker. Det har ikke vært foretatt plasseringer i fond de senere år. Relativt store innskudd medfører en viss renterisiko på innskuddssiden, men samtidig vil opptatte lån til årets investeringer også ha kort rentebinding i 2 til 6 måneder om gangen. Dermed vil samvariasjonen mellom innskudd og innlån være relativt god. Det er en relativ stor renterisiko ved utlån til låntakere med startlån.

Kredittrisiko

Kommunene er i mindre grad utsatt for kredittrisiko enn de fleste private selskaper. Det skyldes at de største inntektene for kommunene kommer i form av skatt og rammetilskudd. Den norske stat medfører i realiteten ingen kredittrisiko for kommunene. Ettersom kommunens innskuddsmidler de senere år utelukkende er plassert i bank, vil det være en viss kredittrisiko forbundet med dette. Det foretas imidlertid fortløpende kredittvurderinger av norske banker. Deres såkalte rating er jevnt over karakterisert som god. Dermed vil slike innskudd ikke medføre noen spesiell kredittrisiko i dagens situasjon.

Kommunen er utsatt for kredittrisiko i forbindelse med utlån, spesielt startlån. Utlån til privatpersoner har tradisjonelt utgjort en liten del for kommunen, men de senere år har omfanget økt betydelig. Ved inngangen til 2008 utgjorde startlån 34,2 millioner kroner. I de påfølgende årene har dette økt til 464,2 millioner kroner ved utgangen av 2024. Kredittrisikoen skyldes spesielt at slike lån i særlig grad skal gis til grupper som er vanskeligstilt på boligmarkedet.

Likviditetsrisiko

Kommunen har liten likviditetsrisiko på sine plasseringer, som stort sett er rene bankinnskudd. Utlån til startlån vil innebære en viss likviditetsrisiko, men hver for seg består denne porteføljen av mange og relativt begrensede utlån som alle er langsiktige.

Trenden gjennom flere år var at den korrigerte arbeidskapitalen ble stadig svakere. Etter 2014 bedret dette seg betraktelig, men i ujevn grad. Ved utgangen av 2020 viste den korrigerte arbeidskapitalen pluss 35,8 millioner kroner. I 2021 ble dette bedret til pluss 160,5 millioner kroner. I 2022 ble dette redusert til pluss 112,3 millioner kroner. Ved utgangen av 2023 var dette redusert til minus 38,8 millioner kroner. Ved utgangen av 2024 viser den korrigerte arbeidskapitalen minus 139,6 millioner kroner. Arbeidskapitalen vil variere mye i løpet av året.

Regnskapsmessig premieavvik inkludert arbeidsgiveravgift innebærer også en likviditetsrisiko for kommunen. Samlede premieavvik inkludert arbeidsgiveravgift økte hvert år fra 2002 til utgangen av 2014, da dette utgjorde 231,1 millioner kroner. I løpet av de etterfølgende årene ble samlede premieavvik redusert i ulik grad, til en foreløpig bunn i 2021 på 46,4 millioner kroner. Dette økte igjen fra 2021 til 2022, og ytterligere i 2023 og 2024. Ved utgangen av 2023 utgjorde premieavvik inkludert arbeidsgiveravgift 265,0 millioner kroner. Ved utgangen av 2024 utgjorde premieavvik inkludert arbeidsgiveravgift 280,1 millioner kroner.